

ХУДОЖЕСТВЕНО

Много фенове са израснали с Лео Меси и с романите за Хари Потър. През 1997 г. Меси е на десет, Хари Потър е на единайсет, но и двамата вече правят вълшебства. Затова има читатели, които съзряват с тях, един сезон след друг, една книга след друга, и стават възрастни с тях. Мнозина може би смятат, че в ретроспекция пътят, изминат от Меси с „Барса“, може да бъде основа за роман със супергерой, още едно момче, докоснато от бога. То израства в юношеските отбори и се обучава в своеобразния „Хогуортс“, известен с името Ла Масия, преминава през различни изпитания, винаги придружавано от група приятели и кръг от треньори, които го подготвят за все по-сложните предизвикателства.

Естествено, от дълго време изглежда, че разказът отива към щастлив край. Досега (юли 2018 г.) Меси е участвал в 33 финала като играч и е спечелил 23 от тях. Ако искате да опишете неговата еволюция, ще трябва от време на време да се възползвате от уменията си на разказвач. Да се отдалечите от строго фактологичното, от статистиката, календарите и данните, защото Меси изис-ква нов език, различен дискурс, иновации в наратива, които съответстват на иновациите в неговия стил на игра.

Когато споделям с приятели, че пиша тези страници, мнозина питат: „Интервюирал ли си го? Срещал ли си се с него?“ Отговорът на първия въпрос е, разбира се, че не. Всички журналисти знаят, че е изключително трудно да се интервюира Лео Меси. После добавям, че бих искал, но не особено убедено. Меси, когото познавам, онзи, когото познаваме почти всички ние, е истинският Меси, който почти неволно е превърнал себе си в мощен художествен образ. Той е Меси с чувства и емоции. Ние сме страдали с него, когато е бил контузен, и сме го прегръщали мислено, когато е вкарвал гол или е вдигал купа. И парадоксът при него е в това, че колкото по световна става славата му, колкото по-глобален е феноменът, толкова по-близки до него се чувстваме, толкова по-човечен изглежда той. Нещо повече, ако живеете в Барселона, винаги има шанс да се натъкнете на него на концерт на латиномузика, в аржентински барбекю ресторант или в театъра на представление с Рикардо Дарин.

Истината е, че знаем твърде малко за Меси от „истинския живот“, зад затворените врати на дома му, със семейството. Той понякога пуска снимки в социалните мрежи: басейна, където си играе с децата си, диваните, на които си почива следобед, заобиколен от кучетата си, или от ваканции на яхта с жена си Антонела и малобройни приятели. Както казва писателят Сержи Памиес, „Меси е голяма загадка“, а ние запълваме това загадъчно пространство с въображението си. Ето защо възможностите пред въображението ни са обширни и неизвестни – всички онези часове, които той прекарва извън игрището. Понякога, когато гледам неясните кадри със седемгодишния Меси, дриблиращ между другите хлапета на прашната поляна в Росарио, си мисля, че той би могъл да бъде герой във филма на Питър Уиър „Шоуто на Труман“: животът му да бъде филмиран, за да можем да му се възхищаваме, понякога да му съчувстваме, просто да бъдем с него. После си спомням вечерта, когато го удостоиха с втората му Златна топка, през януари 2011 г. в Цюрих, тогава беше финалист заедно с Иниеста и Шави, а те бяха спечелили Световното първенство предишната година с Испания. Меси не очакваше да победи, беше убеден, че не е негов ред, и изглеждаше смаян, когато излезе на сцената, за да получи наградата от Пеп Гуардиола. Развълнуван, той благодари специално на своите съотборници. За него това беше неочакван обрат в сценария, макар че всички останали – включително Иниеста и Шави – знаеха, че е най-логичният.

Затова пък на терена творецът Меси винаги контролира случващото се около него и си осигурява широк простор за самоизразяване. Понякога си играе с въображението си и като фокусник изважда от цилиндъра неочаквани, почти научнофантастични решения. Друг път става съвсем постмодерен и опитва вариации на добре познати теми, например когато тръгва от крилото успоредно на наказателното поле и дриблира през няколко играчи, докато намери пролука: тогава ударът му сварва противниците (и нас) неподготвени, защото той може да бие вляво или вдясно, фалцово или право, в горния ъгъл или с прехвърляне на вратаря – но винаги има гол. Понякога той дърпа нишките, започва атака, комбинира със съотборниците в средата на терена и внезапно се получава хореография, футболът придобива чувствена хармония – определена от футболния коментатор Жоан Мария Поу от каталунското радио RAC1 като един от онези моменти, в които играта се превръща в „еротична фиеста и всеки се чувства леко възбуден“.

Меси е обречен да бъде фигура извън времето в играта на огледала, какъвто е съвременният футбол. Той е едновременно интимно близка и далечна фигура, стегнат в усмирителната риза на тактиките, но все пак демонстриращ свободата на един анархистичен дух. В нашето въображение живее алтернативен свят, подхранван от него. Кой знае, може би един ден ще стане възможно, благодарение на видеоигрите и виртуалната реалност, да се създаде приказка за първенство, в което играчите пътуват през времето и модерните тактики, така че да видим невероятни състави, експерименти като онзи, извършен в реалния живот от „Космос“, нийоркския отбор от 70-те, събрал звезди като Пеле, Бекенбауер, Карлос Алберто, Неескенс... Устата ми се пълни със слюнка (пак по Кьоно), като си помисля колко би ми се искало да видя отбор на Аржентина, воден от Марсело Биелса в разцвета на силите си, в който Меси е заобиколен от идеалните играчи, способни да предложат едновременно рационална и вълшебна игра, Ардилес и Кемпес, Редондо и Бочини. Или отбор, в който Меси играе редом с Ван Бастен или може да комбинира в средата на терена със Сократес или Кройф, или да атакува нашироко с Гаринча и Кубала. Премислям тези възможности – миналото и настоящето да се слоят с бъдещето – умирам си да ги видя, но после се връщам в реалността и откривам смисъл: ами Шави, Иниеста, Пике, Бускетс, Алвеш, Масчерано, Абидал, Валдес, Пуйол, Роналдиньо, Вия, Деко и толкова много други? Не са ли ни дали вече, казвам си, Меси и приятели всичко това и много повече – цялата власт на въображението?!